

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันหากกล่าวถึงคำว่า “คริปโทเคอร์เรนซี” (Cryptocurrency) หรือสกุลเงินดิจิทัล คนส่วนใหญ่อาจจะนึกถึง หรือรู้จักเพียงแค่ว่า “บิทคอยน์” (Bitcoin) หรือที่ใช้ตัวย่อสกุลเงินว่า (BTC) อาจกล่าวได้ว่า “บิทคอยน์” นั้นเปรียบเสมือนตัวแทนของคริปโทเคอร์เรนซีเลยทีเดียว¹ เนื่องจาก บิทคอยน์คือเหรียญคริปโทเคอร์เรนซี หรือเงินสกุลดิจิทัลสกุลแรกของโลก¹ อีกทั้งบิทคอยน์ ยังครองส่วนแบ่งการตลาดคริปโทเคอร์เรนซีมากกว่าครึ่งหนึ่งของเหรียญดิจิทัลทั้งหมดบนโลก โดยมูลค่าตามราคาตลาด (Market Cap) ของคริปโทเคอร์เรนซีรวมอยู่ที่ประมาณ 235 พันล้าน เหรียญสหรัฐ ซึ่งส่วนแบ่งการตลาดของบิทคอยน์อยู่ที่ประมาณร้อยละ 66 ของตลาดคริปโทเคอร์เรนซี ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงไม่ใช่เรื่องแปลกหากคนส่วนใหญ่จะยังไม่ทราบว่ามีนอกจาก บิทคอยน์แล้วยังมีสกุลเงินดิจิทัลอื่น ๆ ในโลกของคริปโทเคอร์เรนซีอีกมากกว่า 5,000 สกุลเงิน โดยสกุลอื่น ๆ เหล่านี้เรียกรวมกันว่า อัลท์คอยน์ (Altcoins) ซึ่งย่อมาจาก Alternative Coin² ยกตัวอย่างเหรียญ คริปโทเคอร์เรนซีอื่น ๆ ที่ได้รับความนิยมรองลงมาจากบิทคอยน์ เช่น Ethereum, XRP, Tether, Litecoin เป็นต้น³ ทั้งนี้หากนำคริปโทเคอร์เรนซี มาเปรียบเทียบกับวัตถุที่จับต้องได้แล้ว คริปโทเคอร์เรนซีก็เปรียบเสมือนเงินตรา และบิทคอยน์ หรือเหรียญดิจิทัลสกุลอื่น ๆ ก็เปรียบเหมือนเงินสกุลต่าง ๆ นั่นเอง

การจะทำความเข้าใจถึงความหมาย ประเภท และวิธีการทำงานของคริปโทเคอร์เรนซีจริง ๆ แล้วนั้นอาจค่อนข้างซับซ้อน กล่าวคือ “คริปโทเคอร์เรนซี” หมายถึง เงินดิจิทัล หรือ

¹ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา. (2561). บิทคอยน์ กับ เศรษฐกิจยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการเฉลิมกาญจนา*, 5 (1) มกราคม – มิถุนายน 2561, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา.

² zipmex. (2563). *คริปโทเคอร์เรนซีคืออะไร ? ทำความรู้จักกับสินทรัพย์ดิจิทัล*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://zipmex.co.th/learn/what-is-cryptocurrency/>. [2564, 21 กุมภาพันธ์].

³ efinancethai. (2563). *10 อันดับคริปโทเคอร์เรนซีที่ใหญ่ที่สุดในโลกปี 2020*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://www.efinancethai.com/advertorial/AdvertorialMain.aspx?name=ad_202001241439. [2564, 21 กุมภาพันธ์].

สื่อกลางในการแลกเปลี่ยนแบบดิจิทัล การแลกเปลี่ยนรูปแบบดิจิทัลได้เริ่มขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2552 โดยพื้นฐานของคริปโทเคอร์เรนซีนั้น ได้ออกแบบให้กระจายข้อมูลที่เข้ารหัส ออกเป็นส่วนย่อย ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้มีศูนย์กลางอยู่ที่ใดที่หนึ่ง (Decentralized) และการกระจายของข้อมูลสามารถป้องกันการควบคุมจากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอย่างที่เกิดขึ้นในสกุลเงินที่ใช้ในปัจจุบัน⁴ คริปโทเคอร์เรนซี หรือหากแปลเป็นไทยตรงตัวก็คือ “สกุลเงินที่ถูกเข้ารหัส” ซึ่งเป็นการเล่นคำสองคำคือ cryptography และ currency เข้าด้วยกัน

คริปโทเคอร์เรนซี จึงหมายถึง สินทรัพย์ดิจิทัลประเภทหนึ่งที่มีการเข้ารหัส มีราคากลางในการซื้อขายแปรผันตามกลไกตลาด จึงสามารถทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนมูลค่าผ่านอินเทอร์เน็ตได้ แต่เพราะไม่ได้มีลักษณะทางกายภาพเหมือนเช่นสกุลเงินทั่วไป (Fiat Currency) ของแต่ละประเทศที่มีการตีพิมพ์ธนบัตรหรือเหรียญกษาปณ์ออกมา จึงทำให้บางครั้งเราก็เรียกสกุลเงินดิจิทัลว่า “สกุลเงินเสมือน” หรือ “Virtual Currency” นั้นหมายความว่า Bitcoin, Ethereum, XRP, Tether, Litecoin ที่ยกตัวอย่างมาข้างต้นนั้น หรือสกุลเงินดิจิทัลอื่น ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันเป็นสิ่งที่ไม่มีตัวตน และจับต้องไม่ได้ ซึ่งมันจะทำงานอย่างลับ ๆ ในคอมพิวเตอร์ สิ่งที่เราจะสามารถมองเห็น ได้ก็มีเพียงแค่ตัวเลข⁵ ซึ่งการทำงานของสกุลเงินดิจิทัลเหล่านี้จะทำงานผ่านสื่อกลางที่เรียกว่า “บล็อกเชน” (Blockchain)

บล็อกเชน คือ ระบบฐานข้อมูล (Database) หรือรูปแบบการเก็บข้อมูลแบบหนึ่งที่ไม่มีตัวกลาง แต่มีการปกป้องข้อมูลอย่างดีเยี่ยม บรรจุด้วยข้อมูลที่ผู้ใช้ไว้ใจได้ประกอบด้วย Data, Hash และ Previous Hash โดยบล็อกเชนเปรียบเสมือนเครือข่ายการเก็บข้อมูลโดยมีวิธีเข้ารหัสทางคอมพิวเตอร์เพื่อความปลอดภัย ที่ทำให้รู้ว่าข้อมูลถูกเก็บ ณ เวลาใด มีการแก้ไขหรือเปล่า โดยข้อมูลทั้งหมดจะส่งและกระจายเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องที่อยู่ในเครือข่าย⁶ โดยข้อมูล

⁴ cryptocurrencythailand. (2564). *Cryptocurrency คืออะไรในระบบเศรษฐกิจ?*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://sites.google.com/site/cryptocurrencythailand/>. [2564, 24 กุมภาพันธ์].

⁵ siamblockchain. (2564). *Cryptocurrency คืออะไร และคุณควรลงทุนกับมันหรือไม่*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://siamblockchain.com/2018/03/11/cryptocurrency-%e0%b8%84%e0%b8%b7%e0%b8%ad%e0%b8%b0%e0%b9%84%e0%b8%a3/>. [2564 , 18 มีนาคม].

⁶ วรพจน์ ธาราศิริกุล. (2564). *ทุนซื้อโลกการเงิน บล็อกเชน (Blockchain) เกี่ยวข้องอะไรกับชีวิตเรา*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.efinancethai.com/MoneyStrategist/MoneyStrategistMain.aspx?id=ZHNzbVhubGcyeU09>. [2564, 18 มีนาคม].

เหล่านี้จะถูกเก็บอยู่ในแต่ละบล็อก (Block) ที่เชื่อมโยงกันบนเครือข่ายเหมือนกับห่วงโซ่ (Chain) เราจึงเรียกการเก็บและแชร์ข้อมูลแบบนี้ว่า บล็อกเชน (Blockchain)⁷

โดยบล็อกเชน นั้นถือได้ว่าเป็นเทคโนโลยีที่อยู่เบื้องหลังของสกุลเงินดิจิทัลต่าง ๆ ทั่วโลก หรือ คริปโทเคอร์เรนซีนั่นเอง ซึ่งหากเปรียบเทียบการใช้เหรียญดิจิทัลผ่าน บล็อกเชนกับการทำธุรกรรมผ่านธนาคารแล้วนั้น การเป่าเงินดิจิทัล (Wallet) เปรียบได้กับสมุดบัญชี Address เปรียบได้กับเลขบัญชีธนาคาร ส่วน Blockchain ก็เปรียบได้กับไฟล์ที่ใช้ในการบันทึกข้อมูลการฝากถอนของผู้ทำธุรกรรมทุกคน และเหรียญดิจิทัลก็เปรียบได้กับธนบัตรนั่นเอง ซึ่งหากเป็นกรณีของธนาคาร จะบันทึกข้อมูลการทำธุรกรรมไว้ในระบบของธนาคาร แต่สำหรับคริปโทเคอร์เรนซี หรือสกุลเงินดิจิทัลแล้วข้อมูลการทำธุรกรรมต่าง ๆ จะถูกบันทึกไว้ใน บล็อกเชน⁸

คริปโทเคอร์เรนซีนั้นสามารถแบ่งออกเป็นสองประเภทใหญ่ ๆ โดยใช้หลักของการมีทรัพย์สินอ้างอิง เป็นเกณฑ์ดังนี้

1) คริปโทเคอร์เรนซีแบบที่ไม่มีทรัพย์สินอ้างอิง ซึ่งคริปโทเคอร์เรนซี ประเภทนี้จะมี ความผันผวนสูง เนื่องจากไม่มีทรัพย์สินอ้างอิงทำให้มูลค่าของมันเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณของ การซื้อขายในตลาดตามหลักของอุปสงค์และอุปทาน (Demand and supply)⁹ โดยความผันผวน ดังกล่าวหาวิเคราะห์ความหมายของ “เงิน” ตามหลักเศรษฐศาสตร์แล้วพบว่าคริปโทเคอร์เรนซี ประเภทนี้ยังขาดคุณสมบัติที่สำคัญในการเป็นเงินที่ได้รับการยอมรับ กล่าวคือ ยังไม่สามารถเป็น เครื่องมือที่รักษามูลค่า (Store of Value) อย่างมีประสิทธิภาพได้ เช่น หากเกิดเหตุการณ์ที่มีผลต่อ อุปสงค์ (Demand) ของตลาดอย่างรุนแรง อาจส่งผลให้ราคาของคริปโทเคอร์เรนซีประเภทดังกล่าว ลดลงอย่างรวดเร็ว จนทำให้มูลค่าในการครอบครองคริปโทเคอร์เรนซี ของนักลงทุนลดมูลค่า (ขาดทุน) ดังนั้น การขาดคุณสมบัติในการรักษามูลค่าของคริปโทเคอร์เรนซีประเภทนี้ย่อมส่งผลต่อ การพัฒนาให้เป็น “สื่อกลาง” ที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย (Legal tender) อย่างเช่น สกุลเงิน ยกตัวอย่างคริปโทเคอร์เรนซี หรือสกุลเงินดิจิทัลแบบที่ไม่มีทรัพย์สินอ้างอิง เช่น Bitcoin, Ethereum เป็นต้น

⁷ brandinside. (2559). *บล็อกเชนคืออะไรนะ? มาทำความรู้จักพร้อมทั้งประโยชน์ง่าย ๆ ภายใน 5 นาทีกัน.* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://brandinside.asia/what-is-blockchain/>. [2564, 18 มีนาคม].

⁸ อลิสา ชีระศักดิ์ดาพงษ์. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกใช้งาน Bitcoin.* การค้นคว้าอิสระหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโยบายและการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 1.

⁹ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). *เอกสารวิชาการ Academic focus , Bitcoin สกุลเงินเสมือนจริง แห่งอนาคต.* เอกสารสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ฉบับเดือนมีนาคม 2561.

2) คริปโทเคอร์เรนซีแบบมีทรัพย์สินอ้างอิง หรือที่เรียกว่า “สแตเบิลคอยน์” (Stablecoin) โดยเหตุที่ใช้ชื่อว่า “สแตเบิลคอยน์” ก็เพราะผู้คิดค้นพยายามสร้างกลไกให้เหรียญ (Coin) ประเภทนี้ มีความ Stable หรือมั่นคง โดยกลไกที่ว่าคือ การกำหนดให้เหรียญดังกล่าวมีทรัพย์สินอ้างอิง หรือมี Underlying Asset เป็นตัวกำหนดมูลค่าเพื่อทำหน้าที่ค้ำมูลค่าของเหรียญให้ไม่ผันผวนได้ โดยง่าย ซึ่งสินทรัพย์ที่ถูกนำมาอ้างอิงสามารถกำหนดได้หลายอย่าง เช่น สกุลเงิน ทองคำ หรือ แม้แต่คริปโทเคอร์เรนซีด้วยกันเอง ยกตัวอย่างคริปโทเคอร์เรนซี หรือสกุลเงินดิจิทัลแบบที่มีทรัพย์สินอ้างอิง เช่น Tether (USDT), USD Coin (USDC) เป็นต้น¹⁰

จากการแบ่งประเภทของคริปโทเคอร์เรนซี ดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า คริปโทเคอร์เรนซี ทั้งสองประเภทยังมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ซึ่งในปัจจุบันหลายประเทศทั่วโลกต่างหันมาให้ความสนใจกับคริปโทเคอร์เรนซีแบบที่มีทรัพย์สินอ้างอิง เป็นอย่างมาก ยกตัวอย่างเช่น ประเทศรัสเซีย โดยเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2564 ที่ผ่านมารัฐบาล Sberbank ซึ่งเป็นธนาคารที่ใหญ่ที่สุดของรัสเซียได้เตรียมเปิดตัว Stablecoin ที่ชื่อว่า Sbercoin¹¹ หรือจะเป็นสหรัฐอเมริกาที่ปัจจุบันได้ออกมาประกาศให้ธนาคารที่มีการจดทะเบียนอย่างถูกกฎหมายกับรัฐบาลกลางสามารถใช้ คริปโทเคอร์เรนซีประเภทสแตเบิลคอยน์เพื่อทำธุรกรรมและกิจกรรมอื่น ๆ ได้แล้ว โดยอ้างอิงจากสำนักงานบัญชีกลางของสหรัฐอเมริกา (OCC) เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2021¹² และได้มีการเสนอร่างกฎหมาย Stable Act เพื่อรอการอนุมัติจากสภาองเกรสแล้ว¹³

สำหรับประเทศไทยนั้นก็มีความสำคัญสำหรับซื้อขายสกุลเงินดิจิทัลหรือคริปโทเคอร์เรนซี เช่นกัน โดยสามารถทำการซื้อขายได้ผ่านผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตจากสำนักคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยกฎหมายที่ใช้กำกับดูแลและคุ้มครองผู้ลงทุนในคริปโทเคอร์เรนซีของไทยนั้นคือ พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 อย่างไรก็ตาม แม้ว่าประเทศไทยจะมีกฎหมายที่ใช้สำหรับกำกับดูแลในเรื่องของคริปโทเคอร์เรนซี

¹⁰ สุมาพร (ศรีสุนทร) มานะสันต์. (2562). *กอลัมน์นิสต์ประจำ Legal Vision: นิติตัน 4.0*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/647239/>. [2564, 18 มีนาคม].

¹¹ bitcoinaddict. (2564). *ข่าว Sberbank ธนาคารชั้นนำของรัสเซีย เตรียมเปิดตัว stablecoin ภายในฤดูใบไม้ผลิ ปี 2021*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://bitcoinaddict.org/2021/01/22/top-russian-bank-sberbank-plans-to-launch-its-stablecoin-by-spring-2021/>. [2564, 18 มีนาคม].

¹² zipmex. (2564). *รัฐบาลกลางสหรัฐ ไฟเขียวให้ธนาคารเข้าร่วม INVN และใช้ Stablecoin ทำธุรกรรมได้แล้ว*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://zipmex.co.th/learn/occ-greenlight-stablecoin-transaction/>. [2564, 18 มีนาคม].

¹³ forbes. (2563). *Stable Coin Regulation, With A Focus On The STABLE Act, Dec 20,2020*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.forbes.com/sites/vipinbharathan/2020/12/20/stable-coin-regulation-with-a-focus-on-the-stableact/?sh=354459543e5a>. [2564, 18 มีนาคม].

แต่กฎหมายฉบับดังกล่าวก็ยังมีปัญหาในเรื่องของการไม่มีบทบัญญัติที่ครอบคลุมถึงการควบคุมและกำกับดูแลคริปโทเคอร์เรนซีประเภทสเตเบิลคอยน์ และบทบัญญัติยังขาดความชัดเจน ส่งผลให้เกิดปัญหาในการตีความและการใช้บังคับ ทั้งนี้ ผู้เขียนจึงได้ทำการศึกษาถึงปัญหาดังกล่าวโดยแบ่งเป็น 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

1) ปัญหาเกี่ยวกับคำนิยามว่าคริปโทเคอร์เรนซีประเภทสเตเบิลคอยน์

พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 มาตรา 3 บัญญัติว่า “คริปโทเคอร์เรนซี” หมายความว่า หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ถูกสร้างขึ้นบนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์โดยมีความประสงค์ที่จะใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้า บริการ หรือสิทธิอื่นใด หรือแลกเปลี่ยนระหว่างสินทรัพย์ดิจิทัล และให้หมายความรวมถึงหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อื่นใดตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

จากบทบัญญัตินี้จะเห็นได้ว่า ไม่มีการอธิบายถึงความหมายคริปโทเคอร์เรนซีประเภทสเตเบิลคอยน์เป็นการเฉพาะ และไม่มีการอธิบายแยกประเภทของคริปโทเคอร์เรนซีว่ามีทั้งประเภทที่ไม่มีทรัพย์สินอ้างอิง และประเภทที่มีทรัพย์สินอ้างอิง และแต่ละประเภทมีลักษณะอย่างไร มีความแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งการไม่ชัดเจนของบทบัญญัตินี้ดังกล่าวย่อมก่อให้เกิดปัญหาในการตีความและบังคับใช้ และก่อให้เกิดความสับสนอย่างยิ่งว่าคริปโทเคอร์เรนซีประเภทสเตเบิลคอยน์นั้น อยู่ในความหมายของคำว่าคริปโทเคอร์เรนซีในบทบัญญัตินี้ดังกล่าวหรือไม่ และอยู่ภายใต้การควบคุมและกำกับดูแลของพระราชกำหนดฉบับนี้หรือไม่ ประการใด ซึ่งสร้างความสับสนแก่ผู้ประกอบการและผู้ลงทุน ตลอดจนผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของคริปโทเคอร์เรนซีเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้เขียนจึงได้ทำการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขบทบัญญัตินี้ให้มีความชัดเจน

2) ปัญหาเกี่ยวกับการขออนุญาตออกเหรียญคริปโทเคอร์เรนซีประเภทสเตเบิลคอยน์

พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 มาตรา 26 บัญญัติว่า “ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี ซึ่งหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขค่าธรรมเนียมและการอนุญาตจะเป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด”

จากบทบัญญัตินี้จะเห็นได้ว่า ไม่มีการบัญญัติถึงเรื่องของหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการขออนุญาตออกคริปโทเคอร์เรนซีประเภทสเตเบิลคอยน์ไว้¹⁴ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสเตเบิลคอยน์เป็นสกุลเงินดิจิทัลที่ผู้ออกนั้นอ้างว่ามีทรัพย์สินค้ำประกันอยู่ จึงทำให้เกิดปัญหาโต้แย้งกันว่าสเตเบิลคอยน์ที่ออกมานั้นมีทรัพย์สินค้ำประกันอยู่ตามที่กล่าวอ้างจริงหรือไม่

¹⁴ ข้อหารือ พ.ศ. 2563 เกี่ยวกับพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561. เรื่องการออกสินทรัพย์ดิจิทัลที่สามารถใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ถือเป็น การเสนอขายสินทรัพย์ดิจิทัล โดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่.

ประการใด ซึ่งในประเด็นนี้ยังไม่สามารถพิสูจน์ได้ เพราะไม่มีกฎหมายออกมากำกับควบคุมดูแล และตรวจสอบ

ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่าประเทศไทยควรกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาต ออกคริปโทเคอร์เรนซีประเภทสเตเบิลคอยน์ไว้เพื่อควบคุม กำกับดูแล และตรวจสอบการออก สเตเบิลคอยน์ และควรกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ออกเหรียญต้องวางทรัพย์สินไว้เป็นประกันกับธนาคาร เพื่อให้มั่นใจว่าสเตเบิลคอยน์ที่ออกมานั้นมีทรัพย์สินอ้างอิงตามที่ได้กล่าวอ้างไว้จริง และสามารถตรวจสอบได้ เพื่อเป็นการคุ้มครองประโยชน์ของผู้บริโภคหรือนักลงทุนในเหรียญสเตเบิลคอยน์ และยังเป็น การสร้างความน่าเชื่อถือให้กับเหรียญสเตเบิลคอยน์ของไทยในการก้าวเข้าสู่ตลาด คริปโทเคอร์เรนซีในระดับโลก ตลอดจนทำให้สามารถเชื่อมั่นได้ว่าเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว จะไม่ก่อให้เกิดอาชญากรรมหรือส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ

3) ปัญหาเกี่ยวกับบทลงโทษผู้ออกเหรียญคริปโทเคอร์เรนซีประเภทสเตเบิลคอยน์

พระราชกำหนดประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 มาตรา 66 บัญญัติว่า “ผู้ใดประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล โดยมีได้รับอนุญาตตามมาตรา 26 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ สองปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่”

จากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ไม่ได้มีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับบทลงโทษกรณี ของการกระทำความผิดของผู้ออกเหรียญสเตเบิลคอยน์ไว้ ส่งผลให้ไม่สามารถลงโทษผู้ออกเหรียญ สเตเบิลคอยน์ได้ ซึ่งการกระทำความผิดของผู้ออกเหรียญสเตเบิลคอยน์ มีดังนี้ (1) ในกรณีที่ผู้ซื้อ หรือผู้ที่ถือเหรียญสเตเบิลคอยน์มีความต้องการที่จะแลกเหรียญสเตเบิลคอยน์เป็นเงินหรือเป็น ทรัพย์สินตามที่ผู้ออกเหรียญได้อ้างว่ามีอ้างอิงอยู่ในเหรียญ แต่ผู้ออกเหรียญไม่สามารถให้แลกได้ ทันทีหรือปฏิเสธการแลกเหรียญ (2) ผู้ออกเหรียญสเตเบิลคอยน์ ทำการลักลอบออกเหรียญเพิ่มเติม จากที่ได้ทำการขออนุญาตหรือที่เรียกว่าการลักลอบออกเหรียญ โดยไม่ได้รับอนุญาตยอมทำให้ จำนวนเหรียญที่ออกมามีจำนวนมากกว่ามูลค่าของทรัพย์สินที่ได้นำไปวางไว้กับสถาบันการเงิน หรือธนาคารเพื่อเป็นประกันมูลค่าของเหรียญ ซึ่งจะทำให้เหรียญสเตเบิลคอยน์ที่ออกมานั้น ไม่มี หลักประกันจริงตามที่ผู้ออกเหรียญได้กล่าวอ้าง ย่อมส่งผลให้ผู้ออกเหรียญไม่มีความสามารถ ในการแลกเหรียญสเตเบิลคอยน์ที่ค้างอยู่ทั้งหมดได้ทันที และอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ที่ซื้อ เหรียญหรือผู้บริโภคได้

ดังนั้น เพื่อควบคุมการกระทำความผิดของผู้ออกเหรียญสเตเบิลคอยน์ จึงเห็นควรกำหนด บทลงโทษผู้ออกเหรียญคริปโทเคอร์เรนซีประเภทที่สเตเบิลคอยน์

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงได้มุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมคริปโทเคอร์เรนซีประเภทสเตเบิลคอยน์ และศึกษากฎหมายของต่างประเทศเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญญัตติกฎหมายของประเทศไทยเกี่ยวกับที่คริปโทเคอร์เรนซีประเภทสเตเบิลคอยน์ ให้สามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมคริปโทเคอร์เรนซีประเภทสเตเบิลคอยน์
2. เพื่อศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมคริปโทเคอร์เรนซีประเภทสเตเบิลคอยน์ของประเทศไทยและต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาถึงการวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมคริปโทเคอร์เรนซีประเภทสเตเบิลคอยน์
4. เพื่อศึกษาถึงแนวทาง ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมคริปโทเคอร์เรนซีประเภท สเตเบิลคอยน์

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

ในปัจจุบันแม้ว่าประเทศไทยจะมีพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ควบคุมและกำกับดูแลเกี่ยวกับคริปโทเคอร์เรนซี แต่ภายใต้พระราชกำหนดฉบับดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมถึงคริปโทเคอร์เรนซีที่มีลักษณะเฉพาะอย่างสเตเบิลคอยน์ ประกอบด้วยปัญหาเกี่ยวกับบทนิยามของคำว่าคริปโทเคอร์เรนซี ปัญหาเกี่ยวกับการขออนุญาตออกเหรียญสเตเบิลคอยน์และปัญหาเกี่ยวกับบทลงโทษผู้ออกเหรียญสเตเบิลคอยน์ ดังนั้น เพื่อให้การควบคุมคริปโทเคอร์เรนซีประเภทสเตเบิลคอยน์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรมีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมคริปโทเคอร์เรนซีประเภทสเตเบิลคอยน์

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

สารนิพนธ์นี้เป็นการศึกษาถึงหลักเกณฑ์แนวคิด ทฤษฎี และปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับคริปโทเคอร์เรนซีประเภทสเตเบิลคอยน์มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 และ พระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครอง

เงินฝาก พ.ศ. 2551 ทั้งนี้ ได้มีการศึกษากฎหมายของประเทศไทยและเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศในเรื่องเดียวกัน

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

สารนิพนธ์นี้ใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาจากพระราชกำหนด ประกอบกับการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ บทความ งานวิจัยสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ ตลอดจนประกาศคำสั่งเอกสารเผยแพร่ของหน่วยงานรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมคริปโทเคอร์เรนซี ประเภทสเตเบิลคอยน์
2. ทำให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมคริปโทเคอร์เรนซีประเภท สเตเบิลคอยน์ของประเทศไทยและต่างประเทศ
3. ทำให้ทราบถึงผลการวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมคริปโทเคอร์เรนซีประเภท สเตเบิลคอยน์
4. ทำให้ทราบถึงแนวทาง ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมคริปโทเคอร์เรนซีประเภท สเตเบิลคอยน์

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

คริปโทเคอร์เรนซี (Cryptocurrency) หมายความว่า สกุลเงินดิจิทัล หรือ สินทรัพย์ดิจิทัล ประเภทหนึ่งที่มีการเข้ารหัส มีราคาตกลงในการซื้อขายแปรผันตามกลไกตลาด จึงสามารถทำหน้าที่ เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนมูลค่าผ่านอินเทอร์เน็ตได้ แต่เพราะไม่ได้มีลักษณะทางกายภาพ เหมือนเช่นสกุลเงินทั่วไป (Fiat Currency) ของแต่ละประเทศที่มีการตีพิมพ์ธนบัตรหรือเหรียญกษาปณ์ ออกมา ทำให้บางครั้ง เราก็เรียก สกุลเงินดิจิทัล ว่า “สกุลเงินเสมือน” หรือ Virtual currency¹⁵

สเตเบิลคอยน์ (Stablecoin) หมายความว่า คริปโทเคอร์เรนซีประเภทหนึ่ง ที่สามารถ คงมูลค่าไว้คงที่ได้ตลอดเวลา เป็นคริปโทเคอร์เรนซีที่ผูกกับสินทรัพย์ที่มีความคงที่ เช่น ทอง น้ำมัน

¹⁵ Scb. (2564). *คริปโทเคอร์เรนซี 101*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.scb.co.th/th/personal-banking/stories/grow-your-wealth/cryptocurrency101.html>. [2564, 1 กรกฎาคม].

หรือ สกุลเงินตราปกติ ตรงข้ามกับคริปโทเคอร์เรนซีประเภทอื่นที่มีความผันผวนสูง ซึ่งปัจจัยในความผันผวนของเหรียญต่าง ๆ ก็ขึ้นอยู่กับหลาย ๆ ปัจจัย เช่นระยะเวลาการทำธุรกรรม จำนวนอุปสงค์ อุปทาน แต่สาเหตุเบื้องหลังนั้นนั้นไม่ได้รับผลกระทบจากปัจจัยนั้น หรือได้รับผลกระทบน้อย¹⁶

บล็อกเชน (Blockchain) หมายความว่า เทคโนโลยีที่อยู่เบื้องหลังการทำงานของคริปโทเคอร์เรนซี มีจุดเด่นตรงที่ผู้ใช้ไม่ต้องระบุตัวตน และไม่ต้องผ่านตัวกลางจึงไม่ทำให้ผูกขาดหรือถูกควบคุมต่อหน่วยงานใด อีกทั้งผู้ใช้สามารถยืนยันการทำธุรกรรมให้ตนเองได้ ซึ่งทำให้บล็อกเชนเป็นเทคโนโลยีที่นำมาซึ่งความปลอดภัย และความน่าเชื่อถือ¹⁷

สกุลเงินทั่วไป (Fiat Currency) หมายความว่า เงินตรา หรือ เงินกระดาษ เป็นสกุลเงินที่ถูกกำหนดขึ้นให้เป็นเงินที่สามารถใช้ได้ตามข้อกำหนดของรัฐบาลหรือตามกฎหมาย โดยทั่วไปสกุลเงินทั่วไปนี้ถือว่าเป็นสกุลเงินใด ๆ ที่ออกโดยรัฐบาลตามระเบียบหรือกฎหมายของประเทศนั้น ๆ ตัวอย่าง ไทยบาท (THB)¹⁸

ระบบรวมศูนย์ (centralized) หมายความว่า ระบบรวมศูนย์กลาง กล่าวคือระบบที่มีตัวกลางคอยตรวจสอบความถูกต้องและเก็บข้อมูลของทุกคน ไว้เป็นความลับ โดยตัวอย่างของระบบรวมศูนย์ ที่ใช้ในทางการเงินที่เราพบเห็นกันตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันก็คือธนาคาร โดยธนาคารจะทำหน้าที่เป็นตัวกลางเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลของลูกค้าไว้ ซึ่งหากลูกค้าต้องการทำธุรกรรม เช่น การที่เราเปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคาร และทำการโอนเงินให้แก่บุคคลอื่นผ่านธนาคารนั้น เราในฐานะเจ้าของเงินและข้อมูล ได้อนุญาตธนาคารในฐานะผู้ดูแลข้อมูลเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูล (ปริมาณเงินที่เรามีอยู่ในบัญชี) และทำหน้าที่ Update ข้อมูล (ทำการโอนเงินจากบัญชีเราไปยังบัญชีอื่นตามคำสั่งของเรา)¹⁹

ระบบกระจายศูนย์ (Decentralized) หมายความว่า ระบบเก็บข้อมูลรายการทำธุรกรรมสาธารณะ โดยใช้เครือข่ายแบบกระจายศูนย์ไร้ซึ่งตัวกลาง ไม่ว่าใครก็สามารถเข้าถึงข้อมูลการทำ

¹⁶ Marketingoops. (2563). *ทำความเข้าใจ Stablecoin คริปโทเคอร์เรนซีที่สามารถคงมูลค่าให้คงที่ได้ตลอดเวลา.* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.marketingoops.com/exclusive/insider-exclusive/get-to-know-stablecoin/>. [2564, 22 มีนาคม].

¹⁷ พรชัย ขุนหินดา. (2561). บทเรียนจากทศวรรษแรกของคริปโทเคอร์เรนซี Lessons from the First Decade of Cryptocurrencies. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม*, 8, (1), หน้า 1-13.

¹⁸ zipmex. (2564). *คำอธิบายสำหรับสกุลเงินทั่วไป (Fiat Currency).* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://zipmex.com/th/support/getting-started/explanation-of-fiat-currency/>. [2564, 1 กรกฎาคม].

¹⁹ รินใจ ชาครพิพัฒน์. (2560). *ระบบบริหารจัดการข้อมูลแห่งอนาคต.* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://blog.settrade.com/blog/rinjai/2017/07/05/1915>. [2564, 22 มีนาคม].

รายการได้ โดยทุกคนมีระบบจัดเก็บข้อมูลของตนเองที่เรียกว่า “Node” ซึ่งจะเริ่มใช้งานเมื่อไรก็ได้ที่ต้องการ สิ่งนี้ป้องกันการถูกควบคุมเครือข่ายทั้งหมดจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง รวมถึงการป้องกันการถูกปลอมแปลงจากภายนอกด้วย²⁰

อัลกอริทึม (Algorithm) หมายความว่า กระบวนการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่มีลำดับการทำงานเป็นขั้นเป็นตอนชัดเจน และปฏิบัติตามขั้นตอนแล้วได้ผลลัพธ์ที่ถูกต้อง²¹

DeFi (ดีไฟ) หรือ Decentralized Finance (ดีเซ็นทรัลไลซ์ไฟแนนซ์) หมายความว่า แนวคิดทางการเงินแบบใหม่ที่อาศัยเทคโนโลยีบล็อกเชนมาทำหน้าที่บันทึกและดำเนินธุรกรรมแทนตัวกลางอย่างสถาบันการเงิน ธนาคาร หรือศูนย์รับแลกเปลี่ยนต่าง ๆ ซึ่งจุดแข็งของ DeFi คือการบันทึกและดำเนินธุรกรรมอัตโนมัติ สามารถบันทึกได้ทันทีที่มีการตกลงและมีความเสี่ยงต่อการโดนโจมตีและบิดเบือนข้อมูลในระบบที่ต่ำกว่า²²

²⁰ amazon.com. (2564). *What is Decentralization in Blockchain?*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://aws.amazon.com/th/blockchain/decentralization-in-blockchain/>. [2564, 22 มีนาคม].

²¹ scimath. (2563). *อัลกอริทึมและผังงานเบื้องต้น*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.scimath.org/lesson-technology/item/8809-2018-09-21-02-51-34>. [2564, 22 มีนาคม].

²² Thestandard. (2564). *FinTech กับการก้าวสู่ยุค Decentralized Finance (DeFi) แล้ว DeFi คืออะไร เกี่ยวข้องกับ Blockchain อย่างไร*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://thestandard.co/fintech-into-decentralized-finance/>. [2564, 1 กรกฎาคม].